

*»Deres Majestæter, Deres kongelige Højheder,
Højtærede Gæster og Kolleger.*

Den polytekniske Lærestalt oprettedes af Frederik VI, der landsfaderlig interesserede sig for Sagen og tog sig af dens Økonomi. Den blev straks, takket være i første Linie *H. C. Ørsted*s Indflydelse, en videnskabelig teknisk Højskole. Dette Forhold giver sig ogsaa Udtryk i § 1 af dens første Reglement af 27. Januar 1829, der lyder saaledes:

»1. Den polytekniske Lærestalt har til Formaal at meddele unge Mennesker med de fornødne Forkundskaber en saadan Indsigt i Matematik og experimental Naturvidenskab, og en saadan Færdighed i Brugen af disse Indsigter, at de derved kunne vorde fortrinlig brugbare til visse Grene af Statens Tjeneste, saavel som til at forestaa industrielle Anlæg«.

De fleste af de andre tekniske Højskoler, der hidtil har fejret og i de nærmest kommende Aar vil komme til at fejre 100-Aaret for deres Oprettelse, begyndte derimod som elementære tekniske Skoler, der først paa et senere — og hyppigt et meget senere — Tidspunkt er gaaet over til at blive tekniske Højskoler. Den polytekniske Lærestalt er derfor en af de ældste tekniske Højskoler.

Angaaende dens Udvikling i det forløbne 100-Aar maa jeg iøvrigt henviser til Professor *Lundbyes* om faa Dage udkommende Bog.

Her skal jeg kun dvæle ved ganske enkelte Træk.

H. C. Ørsted blev Lærestaltens første Direktør og virkede i denne Stilling til sin Død, 9. Marts 1851. Det var en Lykke for Den polytekniske Lærestalt, at det blev hans rige og harmoniske, men tillige maaltbevidste og vidtskuende Personlighed, der kom til at lede dens Udvikling gennem de første vanskelige Aar. Takket være hans Indflydelse blev Lærestalten ikke alene en virkelig teknisk Højskole, men den blev tillige et Hjemsted for Naturvidenskaberne her i Landet. Eller for at citere *Troels Lund*: »For første Gang fik da Naturlæren en aner-

kendt og sikret Stilling indenfor dansk Videnskab og Aandsliv.¹ Et saadant Hjem for Naturvidenskaben kunde godt tiltrænges paa en Tid, hvor en af Danmarks store Førere paa Aandslivets Omraade nærmede den Opfattelse, at »hvor Kemi, Astronomi og Mathematik ret blomstrer, er det aandelige Liv sin Undergang nær.«²

Udviklingen har medført, at de eksakte Videnskabers Pleje nu i første Linie paahviler Universitetet, og det er kun godt og naturligt. Men der finder dog stadig et nøje Samarbejde Sted mellem Universitetet og Læreanstalten. For dette gode, jeg tør vist godt sige smukke og frugtbare Samarbejde, vil jeg gerne ved denne Lejlighed bringe Universitetet Læreanstaltens Tak. Jeg vil i særlig Grad rette en Tak til den lange Række af fremragende Videnskabsmænd og Lærere, der fra Universitetets Side har deltaget i dette Samarbejde og ydet det dermed forbundne, delvis meget store Arbejde.

Ogsaa i Fremtiden vil Tekniken komme til at bygge paa det Fundament, som de eksakte Videnskaber har lagt. Men Tekniken vil til Gengæld ligesom i Fortiden komme til at yde vægtige, ja uundværlige Bidrag til disse Videnskabers Fremme. Allerede nu findes der inden for store Omraader ingen Grænser mellem den videnskabelige Teknik og den rene Videnskab. Og jeg skulde tro, at Tekniken vil komme til at overtage større og større Dele af den eksperimentale Forskning paa disse Omraader.

Med hvor stor Klarhed og Forudseenhed Den polytekniske Læreanstalts Oprettelse blev grebet an, ses maaske allerbedst af, at den oprindelige Formulering af dens Formaal i Realiteten har været uforandret lige indtil nu, hvor en ny kgl. Anordning er traadt i Kraft, i Følge hvilken Læreanstalten har Pligt til indenfor sit Virkeomraade at pleje baade Undervisning og Forskning. Denne Ændring er paa den ene Side kun en formel Understregning af en allerede faktisk eksisterende Tilstand og paa den anden Side noget af et Program for den fremtidige Udvikling.

Selve Undervisningen har nemlig i det forløbne Aarhundrede i nogen Grad forandret sin Karakter. Til at begynde med og i lang Tid derefter bestod den i Hovedsagen kun af Forelæsninger, Eksaminatorier og Øvelser i Tegning og Konstruktion, hvorved her forstaaes tegningsmæssig Fremstilling af tekniske Anlæg. Senere kom kemiske Laboratorieøvelser og noget senere igen og i beskedent Omfang fysiske Øvelser. Saaledes var omtrent Standpunktet saa sent som i 1890, da Læreanstaltens nuværende Hovedbygning toges i Brug. Det var et Udviklingstrin, hvor Fordringerne til Rum og Hjælpemidler var forholdsvis beskedne. Det var derfor ogsaa med stor Tilfredshed, Læreanstalten da

¹ Troels Lund: »Bakkehus og Solbjerg«, II. S. 3. 1921.

² I. c. I. S. 219. 1920.

log sit nye Hjem i Besiddelse, stort og godt indrettet som det var i Sammenligning med de ganske utilstrækkelige Lokaler, der havde staaet til dens Raadighed forud i Studiestræde. Der var derfor ogsaa en festlig Glæde og Stolthed over de Ord, hvormed Direktøren, Professor *Julius Thomsen*, indledede sin Aabningstale.

Men Udviklingen naaede straks derefter et Vendepunkt. Man erkendte overalt Nødvendigheden af Indførelsen af vidt drevne Laboratorieøvelser ogsaa i de tekniske Fag. For blot at nævne et Par: Maskinlæren og teknisk Kemi. Nye Fag trængte sig paa med uimodstaaelig Magt, bl. a. Elektrotekniken. Og en videnskabelig Undervisning i Elektroteknik uden elektrotekniske Øvelser var og er en Utenkelighed. 15 Aar efter Indflytningen i de nye Bygninger, altsaa i 1905, kunde den daværende Direktør, *G. A. Hagemann*, indvi de store Tilbygninger, Maskinlaboratoriet og elektroteknisk Fløj, der igen bragte Den polytekniske Lærestanstalt nogenlunde paa Højde med Udlandets tekniske Højskoler. Men det varede kun kort. Udviklingen fortsattes med forøget Fart og delvis i ny Retning.

Visse Grene af Storindustrien havde alt tidligere indført videnskabeligt teknisk Forskningsarbejde i stor Stil. Og omkring Aarhundredskiftet blev det klart for de indviiede Kredse, at man her havde et mægtigt Midde til Fremme af den teknisk-industrielle Udvikling, og et Midde, der anvendt paa rette Maade og i tilstrækkelig stor Stil, næsten med fuldkommen Sikkerhed gav rige Renter af den anvendte Kapital. Udviklingen tog derfor Fart, og Farten steg til det febrilske under Verdenskrigen, hvis Forløb i Hovedsagen kom til at afhænge af Løsningen af en Række tekniske og industrielle Problemer. Da blev det ogsaa klart for Statsmændene, hvilket virksomt Magtmiddel den tekniske Forskning er. Og alle de politisk og økonomisk førende Lande har sat mægtige Kræfter ind paa at fremme denne Forskning.

Det er en Livsbetingelse for de tekniske Højskoler at være med i denne Udvikling. De maa kunne uddanne Ingeniører, der kan gøre Fyldest ved Udførelsen af dette Forskningsarbejde. Deres Lærere maa for paa rette Maade at kunne lede denne Undervisning selv deltage i et saadant Forskningsarbejde, og de maa kunne hjælpe den mindre Industri, der ikke er tilstrækkelig økonomisk stærk til Oprettelse af egne Laboratorier, til Gennemførelse af særlige paakrævede Forskningsrækker.

De tekniske Højskoler er næsten alle fulgt med i denne Udvikling. Det gælder Amerika, det gælder Tyskland og for at nævne de nordiske Lande, det gælder Sverige og Norge og, i hvert Fald delvis, ogsaa Finland. I saa Henseende staar Den polytekniske Lærestanstalt langt tilbage. Jeg vil haabe, at den Grundstensnedlæggelse, der fandt Sted i Gaar, ikke

alene vil komme til at betegne Begyndelsen til Oprettelsen af et fuldt ud tidssvarende teknisk-kemisk Laboratorium, men i det hele taget vil komme til at danne Indledningen til en lykkeligere Udvikling af Læreanstaltens materielle Kaar og Hjælpemidler.

Naar Stillingen dog ikke er værre, end at vi endnu med Fortrøstning kan se Fremtiden i Møde, saa skyldes dette især, at det lykkedes min Forgænger som Direktør, Professor *H. I. Hannover*, at faa oprettet en Række nye Lærerstillinger, saaledes at Den polytekniske Læreanstalt, hvad Professorater angaar, staar nogenhunde rustet bl. a. til med Kraft at tage fat paa Indretningen af de fleste af de nye Laboratorier, naar Muligheden herfor foreligger. Det ske snart.

Det forløbne Aarhundrede har været dybt og afgørende præget af Teknikens Fremskridt; det kommende vil blive det i endnu højere Grad takket være den storstilede Organisation af den rationelle tekniske Forskning. Dette Fremskridt har skabt Livsmulighed for Millioner og atter Millioner af Mennesker; det har skabt Mulighed for øget Livsfylde og øget Kultur for hele Jordens Befolkning; det har bragt os nærmere det stolte Maal: at gøre os Jorden underdanig. Men Fremskridtet har ogsaa skabt og vil i Fremtiden fortsat skabe store Vanskeligheder. Og det er kun naturligt. Den politiske, økonomiske og sociale Udvikling har ikke kunnet følge Trop, eller har i hvert Fald ikke gjort det. Og de uhyre Magtmidler, Tekniken stiller til Raadighed, kan selvfølgelig ogsaa benyttes til Tilintetgørelse af Livsmulighed og Livslykke for store Dele af, ja vel endog for hele Jordens Befolkning. Eet er i hvert Fald sikkert: Teknikens Muligheder udnyttes ikke saa godt, som de kunde og burde.

Men det er kun naturligt, at Tilpasningsvanskelighederne er store. Jeg skal søge at belyse disse Vanskeligheder ved et Par Billeder: Paa Efterretningsvæsenets Omraade er hele Jorden nu ved Hjælp af Telegraf, Telefon og Radio knyttet lige saa tæt sammen, som et Par Nabosogne var det for 100 Aar siden. Paa Transportvæsenets Omraade er med Hensyn til Tid Europa nu vel ikke væsentlig større, end Sjælland var for 100 Aar siden — og i Løbet af faa Aar er det vel betydelig mindre. Er det underligt, det kan volde Vanskelighed nu at afgøre vore politiske og økonomiske Stridigheder Staterne imellem saa nogenlunde med den samme Grænsedeling og efter de samme Principper, nemlig den øjeblikkelige Magts Ret, som for 100 Aar siden? Samfundet har endnu ikke lært at drage de rette Konsekvenser af, at Jorden i alle det praktiske Livs Forhold bliver mindre Dag for Dag.

Nogle faa stirrer sig saa blinde paa disse Vanskeligheder, at de ønsker at standse det tekniske Fremskridt. Man skulde blot prøve det. Det Samfund, der vil holde sig udenfor eller blot sakke bagefter,

vilde hurtig i økonomisk Henseende blive traadt under Fod. Stilstand vilde hurtig medføre sociale Katastrofer. Det er den tekniske Udvikling, der betinger Levefodens fortsatte Højnelse. Uden den maatte Levefoden stadig sættes ned. Og hvilke sociale Ulykker en vigende Levefod fører med sig, behøver vor Slægt ikke at lære.

Men hvem bærer Ansvar for, at de tekniske Fremskridt ikke udnyttes saa godt, som de kunde og burde? Ingeniøren, der bringer Gaven, eller Samfundet, der modtager den? Ja, der er vel Skyld paa begge Sider. Ingeniøren har maaske været noget for ensidig optaget af selve Skabelsen af Fremskridtet og i vel ringe Grad bekymret sig om dets sociale og samfundsmæssige Konsekvenser. Og det økonomiske Omraade, han har regnet med, har vel af og til været af for ringe Omfang. Og Samfundets Brist i Samarbejdet er sikkert ikke mindre. For en stor Del hænger det sammen med, at Samfundet styres af Ord, det talte og det trykte. I Teknikens Verden har kun Kendsgerningerne Vægt. Denne fundamentale Sprogforskel vanskeliggør Samarbejdet; men de to Parter maa lære at forstaa hinanden, skal Menneskehedens Fremtid blive god og lys.

Ingeniøren maa huske paa, at ikke alle Værdier falder indenfor hans Kendsgerningsverden, og han maa være varsom med at odelægge saadanne Værdier, selv om de ikke kan udtrykkes i Kroner og Øre eller Kilowatttimer. Han maa f. Eks. under sin Udnyttelse af Naturen være nænsom mod dens Skønhed og Renhed. Og han bør ikke gøre Indgrebene større end nødvendigt.

Ingeniøren maa heller ikke glemme, at Menneskeslid ikke alene er bestemt ved Tid og Tempo.

Samfundet maa lære, at dets gamle Værdimaal, dets klassiske Kulturidealer ikke altid er de eneste, de rigtigste eller de højeste. Det er ikke altid — i det lange Løb maaske aldrig —, at Tekniken beskedent bør søge at indordne sig i de gamle Kulturformer; den har Ret, ja Pligt til at søge andre for Nutid og Fremtid naturligere og sandere Ytringsformer. Vi erkender nu alle, at Maskiner i »dorisk Stil«, i »Empire« eller andre Stilarter var et Fejlgreb. Og de fleste af os aner vel Fremkomsten af en ny, naturligere og sandere Formkultur, som i Fremtiden ogsaa vil føles skønnere end de gamle. Og denne nye Formkultur gror op af Teknikens Kendsgernings-Jordbund og næres af dens objektive Saglighed, Sandhed og Hensigtsmæssighed.

Men endnu langt betydningsfuldere og desværre ogsaa langt vanskeligere er Teknikens rette Legering med Økonomien og Sociologien.

Store og betydningsfulde Opgaver vil derfor i Fremtiden i endnu højere Grad end i Fortiden komme til at paahvile Den polytekniske Lærestalt. Først og fremmest maa dens Hjælpemidler stadig være

saadanne, at den fortsat kan udsende Ingeniører, der er fortrinlig brugbare til visse Grene af Statens Tjeneste, saavel som til at forestaa industrielle Anlæg. Den maa dernæst fremme de tekniske Videnskaber og medvirke til deres Frugtbargørelse i vort Lands Erhvervsliv. Og sidst, men ikke mindst, maa den medvirke til de tekniske Fremskridts rette Udnyttelse til Højnelse af Samfundets Kultur og til Fremme af dets Lykke.

Gid den maa finde Mænd og Midler til at naa disse Maal!

Eller som *H. C. Ørsted* udtrykte det i Datidens Sprog ved Slutningen af Aabningstalen for 100 Aar siden:

«Gud velsigne Kongen og hans Hus! Han give, at Fædrelandet maa blomstre, og at vor Læreanstalt maa værdigen bidrage sit dertil!»

Direktøren gik derefter over til Doktorpromotionen og udtalte følgende:

Ved Drøftelsen af Tilrettelæggelsen af denne Fest var Den polytekniske Læreanstalts Lærerraad noget i Tvivl om, hvorvidt man skulde fremhæve Festens Betydning ved Uddeling af den tekniske Æresdoktorgrad til en Række Mænd, der havde gjort sig særlig fortjente af Videnskab og Teknik. Der næredes en vis Betænkkelighed mod en saadan Promotion af Æresdoktorer, bl. a. fordi Antallet af dem, der har erhvervet den tekniske Doktorgrad paa normal Maade, er forholdsvis ringe. Drøftelserne resulterede dog i, at man skulde søge kgl. Bemyndigelse til Udnævnelse af en Række Æresdoktorer. Men for at denne Række ikke skulde blive for stor, maatte der kun medtages nogle faa, 3 højst 4, fra hver Studieretning og et Par Forskere fra de eksakte Videnskabers Omraade. Der var tillige Enighed om kun at medtage Mænd uden for Læreanstaltens egen Kreds og kun at udnævne Danske. Gerne havde vi medtaget Ingeniører fra Udlandet og især fra de nordiske Lande; men med det ringe Antal, der stod til Raadighed, og det meget store Antal Muligheder, der i saa Fald vilde foreligge, følte vi, at Valget let vilde blive præget af Tilfældighed eller Formalisme.

Men selv med disse Begrænsninger har vi i høj Grad følt «L'embarras de richesse». Jeg vil gerne i den Anledning bringe den danske Ingeniørstand en dybtfølt Tak og en hjertelig Lykønskning. En Tak for det fremragende Arbejde, danske Ingeniører har præsteret paa saa mange Omraader, og en Lykønskning til de Resultater, der er naaet. Og Doktorpromotionen i Dag maa i første Linie ses som Den polytekniske Læreanstalts Tak for og Anerkendelse af, hvad danske Ingeniører har udrettet til Gavn og Hæder for vort Land. Vi har hertil ønsket at føje en Hyldest til de Videnskaber, hvorpaa vi bygger, og som indenfor vort Land staar paa saa højt et Standpunkt.

Direktøren bad derefter d'Herrer Doctores promovendi om at træde frem.

- 1) Hr. Direktør, cand. polyt. *Hans Henrik Blache*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres banebrydende Arbejder vedrørende Konstruktioner af Dieselmotorer, hvorved disse har faaet deres nuværende Form som Skibsmotorer.
- 2) Hr. Professor, Dr. phil. *Niels Bohr*. Den polytekniske Læreanstalt ønsker i Hundredeaaret efter dens Grundlæggelse ved *H. C. Ørsted* atter at knytte en stor dansk Fysikers Navn til sit ved at tildele Dem dens Æresdoktorgrad.
- 3) Hr. Diplomingeniør, Dr. Ing. *Jens Lassen la Cour*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres fremragende teoretiske og praktiske Indsats inden for Elektroteknikken, særlig for Deres Bidrag til Udviklingen af den elektriske Maskines almindelige Teori.
- 4) Deres Magnificence, Professor, Dr. phil. *Johannes Trolle Hjelmslev*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres dybtgaaende geometriske Undersøgelser, af hvilke en Del har deres Udspring fra Deres Undervisning paa Læreanstalten, og som er bleven af varig Betydning for denne gennem Deres fremragende Lærebøger.
- 5) Hr. Direktør, cand. polyt. *Malthe Conrad Holst*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad, fordi De paa et strengt videnskabeligt Grundlag har opbygget en Teknik til Raffinering af Fedtstoffer til Spisebrug med det Resultat, at den danske Spiseolieindustri i en lang Aarrække har været den førende.
- 6) Hr. Overingeniør *Johan Otto Valdemar Irminger*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres Forsøg over Trykforholdene paa Plader og Legemer paavirkede af strømmende Luft.
- 7) Hr. Telefondirektør, cand. polyt. *Frederik Ferdinand Wilhelm Johannsen*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad, fordi De ved Indførelsen af Københavnssystemet for Telefoncentraalfordelingen i Storbyer, af en gennemført ingeniørvidenskabelig Kontrol af Telefondriften og af en systematisk Anvendelse af Sandsynlighedsregningen paa Anlægs- og Driftsproblemer inden for Telefonien har hævet Københavns Telefon-Aktieselskab til at være et af de i teknisk Henseende ledende Telefonselskaber.

- 8) Hr. Ingeniør, cand. polyt. *Poul Sehestedt Harald Larsen*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres Arbejder til Udvikling af Cementindustrien, hvorved dansk Industri paa dette Omraade er kommen til at indtage en førende Stilling.
- 9) Hr. Borgmester, cand. polyt. *Holger Christian Valdemar Møller*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres betydningsfulde Ingeniørarbejder paa Havnebygningens Omraade.
- 10) Hr. Direktør, cand. polyt. *Christen Overgaard*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres værkstedstekniske Arbejder, særlig Deres Undersøgelser over og Udvikling af Fræseteknikken, samt Deres organisatoriske Arbejder ved Ordningen af Burmeister & Wains Værksteder.
- 11) Hr. Ingeniør, Dr. phil. *Valdemar Poulsen*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres banebrydende Bidrag til Udviklingen af den traadløse Telegraf og Telefon.
- 12) Hr. Professor, Dr. phil. & med. *Søren Peter Lauritz Sørensen*. Den polytekniske Læreanstalt tildeler Dem herved dens Æresdoktorgrad for Deres Undersøgelser inden for Æggehvidestofkemiens Omraade og Deres grundlæggende Arbejder over Opløsningers Brintionkoncentration.

Den polytekniske Læreanstalt tildeler endvidere følgende Herrer, der er forhindrede i at være til Stede i Dag, dens Æresdoktorgrad, nemlig:

- 1) Ingeniør, cand. polyt. *Axel Bendixsen* for hans grundlæggende Værk: »Die Methode der Alpha Gleichungen«, i hvilket der meddeles den første systematiske Behandling af Formforandrings-Størrelser som overtallige ved Beregning af statisk ubestemte Systemer.
- 2) Professor i Krigsskibsbygning ved Massachusetts Institute of Technology, Kaptajn *William Hovgaard* for hans Afhandlinger vedrørende Skibes Fremdrivning og hans Værk: »Structural Design of Warships«.
- 3) Ingeniør, Fabrikant *Henrik Johannes Krebs* for hans Arbejder til Udvikling af Lithoponindustrien og for hans Virken for at hæve den videnskabelige tekniske Kemis Betydning for Udviklingen af den kemiske Industri.
- 4) Professor i Teoretisk og anvendt Mekanik ved The University of Illinois, Dr. Ing., cand. polyt. *Harald Malcolm Westergaard* for

hans elasticitetsteoretiske Arbejder, hvori han har givet betydningsfulde Bidrag til den teoretiske Behandling af vigtige hygningstekniske Problemer.

Jeg bringer alle Æresdoktorerne Den polytekniske Lærestalts Lykønskning.

Derefter mødte Repræsentanterne for de Institutioner, der havde modtaget Lærestaltens Indbydelse, frem og overbragte deres Lykønsknin-
ger. Dette foregik paa den Maade, at Ingeniørmødets Generalsekretær, Brandinspektør *Poul Vinding*, gennem Højttaleren udraabte de paagældende Institutioners Navne og Navnene paa de mødende Repræsentanter og deres Ordfører. Disse gik derefter op paa Tribunen, hvorefter Ordføreren fik Ordet fra Talerstolen.

Statsminister *Th. Stauning* udtalte først:

Jeg bringer paa Ministeriets Vegne en Hilsen og Lykønskning ved Den polytekniske Lærestalts 100-Aars Jubilæum. Men jeg taler ogsaa paa andre og paa store Kredses Vegne, naar jeg udtaler en Anerkendelse for den Indsats, som Lærestalten har ydet til Fremme og Udvikling af det praktiske Liv.

Der er sikkert Mennesker, som mener, at den Uddannelse, en begrænset Del af Befolkningen opnaar paa denne Højskole — som ogsaa paa Universitetet — er en Ydelse til de Enkelte. Og det sande er der naturligvis i Betragtningen, at de enkelte opnaar noget, at de enkelte, ved Hjælp af Uddannelsen, faar en Chance forud for dem, der ikke faar saadan Uddannelse, men de faar ogsaa en Pligt til at anvende deres Kundskabsforraad til Højnelse og Udvikling af det fælles Samfund, til Fremme af det produktive Liv og derved ogsaa til større og bedre Eksistensvilkaar for de mange, der ikke direkte nyder godt af den høje Uddannelse, som Institutet yder.

Og i ganske særlig Grad gælder det om det Omraade, der plejes af Den polytekniske Lærestalt. Her sysler man med store Opgaver. Her søger man at udforske Naturens Hemmeligheder. Her søger man at finde Midler, hvormed man kan udnytte Naturkræfterne paa systematisk Maade i Menneskehedens Tjeneste. Her er Grunden lagt til mange af Tidens tekniske og mekaniske Vidundere, og her uddannes den Stab af Vejledere, som det moderne Samfund ikke kan undvære.

Den gamle Lærestalt, som begyndte smaat og beskedent for 100 Aar siden, men med en fremragende Mand, *H. C. Ørsted*, som Leder, betegnede et stort Fremskridt. Dens Oprettelse var en virkelig Begivenhed, og der er adskillige Lande, som kom efter Danmark paa dette Omraade.

Den industrielle Udvikling, som kom fra den store Verden, ogsaa til os, kaldte paa den polyteknisk uddannede Mand, paa Ingeniøren og paa Videnskabmanden. Og det var ikke blot det lille Haandværks Omdannelse, der krævede ny Kraft, det var ogsaa det store danske Agerbrug, der havde Brug for Videnskaben, til den industrielle Udvikling, som var nødvendig.

Vi har oplevet Landbrugets store Omdannelse, og vi har set Haandværket tilpasse sig efter den nye Tids Krav, og vi har Anledning til at udtrykke vor Glæde over, at man i rette Tid lagde Grunden til den betydningsfulde Institution, som Læreanstalten er.

H. C. Ørstedes Skole har været underkastet Udviklingens og Fremskridtets Lov, og det er en Lykke ikke blot for Videnskaben, men særlig for det praktiske Liv, at de paakrævede Udvidelser har fundet Sted, saa den til de forskellige Tider fornødne Udvidelse eller Omlægning af Undervisningen har kunnet gennemføres, og det vilde være en stor Fejl, om Samfundet, af økonomiske eller andre Grunde, søgte at hindre de Nydannelser, som er af Betydning for den økonomiske og sociale Fremgang, som netop har Sammenhæng med polyteknisk Læreanstalts Gerning.

Ved 100 Aars Jubilæet er Grunden lagt til en ny stor Udvidelse af polyteknisk Læreanstalt.

Jeg tror ingenlunde, at vi dermed kan betegne en Afslutning. I vor Tid har vi set de store Vidundere opstaa: — Elektriciteten udnyttet i Praksis, Telefon, Automobil, Radio, Flyvemaskine, Dieselmotor, og meget mere, — alt baaret frem af den Videnskab og af den Ingeniørkunst, der er Resultatet af polyteknisk Læreanstalts Gerning. Som denne rivende Udvikling er foregaaet ude i Livet, maa vi forstaa, at Opgaverne ogsaa vokser paa den Læreanstalt, der absolut ikke maa komme bag efter, fordi det kan være farligt for det økonomiske Liv, for Kulturen og dermed for vort Land og vort Folk.

Jeg haaber, der bestandig vil være Forstaaelse for det, der er fornødent paa det her omhandlede vigtige Felt, og venter paa den anden Side, at Læreanstalten stadig vil være et godt Lærested for virkelysten Ungdom og Folkets gode Hjælper i Kampen for Tilværelsen og i Arbejdet for Kulturen.

Jeg ønsker da Læreanstalten en smuk og ærefuld Fremtid, og vort Land og vort Folk Gavn og Hæder af dens Gerning.

Dernæst fulgte en Deputation fra Landets øvrige højere Læreanstalter: Universitetet, Universitetsundervisningen i Aarhus, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Det kgl. Akademi for de skønne Kunster,